

Vormvrije m.e.r.-beoordeling
Opstelterrein De Vork Essen - Haren

BügelHajema
Plek voor ideeën

Vormvrije m.e.r.-beoordeling
Opstelterrein De Vork Essen - Haren

Inhoud

Rapport met bijlage

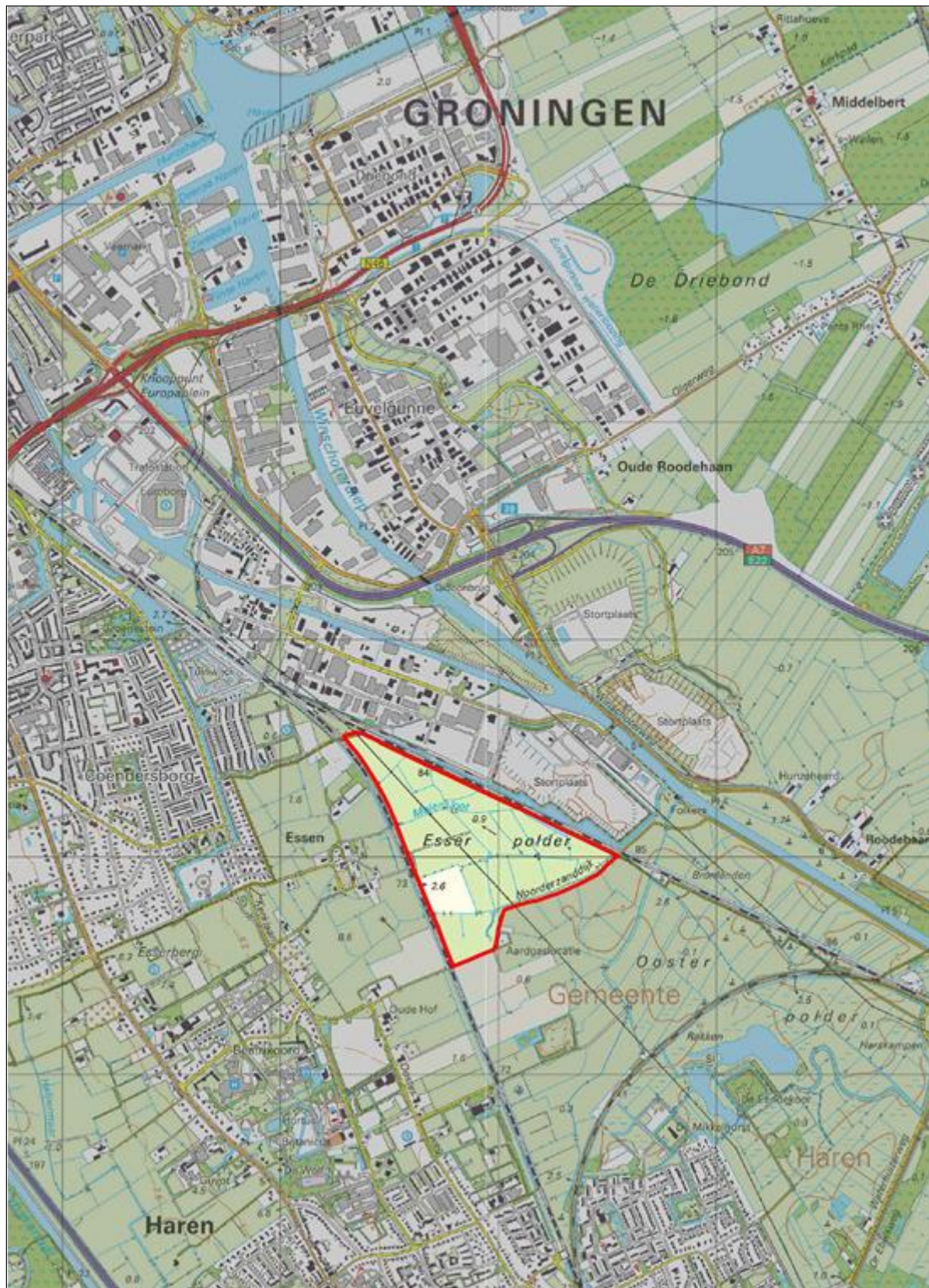
Separaat bijgevoegd:
Modelleringsrapport Dynamisch Geluid-
Model emplacement Groningen De Vork
(Rouaanstraat) van Witteveen+Bos

22 juni 2015
Projectnummer 102.20.50.00.01

Ideeën voor een plek

Overzichtskaart

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding en doel van het rapport	7
1.2	Aanleiding en doel van het project	7
1.3	Waarom een vormvrije m.e.r.-beoordeling?	8
1.4	Toets aan het Besluit m.e.r.: activiteiten	9
1.5	Criteria vormvrije m.e.r.-beoordeling	11
2	Beschrijving van het project	13
2.1	De omvang van het project	13
2.2	De cumulatie met andere projecten	14
2.3	Het gebruik van natuurlijke hulpbronnen	14
2.4	De productie van afvalstoffen	15
2.5	Verontreiniging en hinder	16
2.6	Risico van ongevallen, met name gelet op de gebruikte stoffen of technologieën	16
3	Plaats van het project (bestaande situatie)	17
3.1	Het bestaande grondgebruik	17
3.2	De relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied	18
3.3	Het opnamevermogen van het natuurlijke milieu	18
4	Kenmerken van de potentiële effecten	19
4.1	Referentiesituatie	19
4.2	Geluid	19
4.3	Trillingen	22
4.4	Lichthinder	23
4.5	Externe veiligheid	24
4.6	Luchtkwaliteit	25
4.7	Natuur	26
4.8	Landschappelijke en stedenbouwkundige impact	28
4.9	Archeologie	29
4.10	Bodem	30
4.11	Water	31
5	Beoordeling van de effecten	33
5.1	Inleiding	33
5.2	Conclusie t.a.v. mogelijke belangrijke nadelige milieueffecten	33
5.3	Conclusie vormvrije m.e.r.-beoordeling	35

Bijlage

Inleiding

1.1

Aanleiding en doel van het rapport

Om de aanleg van het opstelterrein “De Vork” in de omgeving van het Hoofdstation Groningen mogelijk te maken, wil de provincie Groningen het inpassingsplan “Opstelterrein ‘De Vork Essen - Haren” vaststellen. Het opstelterrein is een deelproject van het project “Groningen Spoorzone”.

Voor dit inpassingsplan moet een zogenoemde vormvrije m.e.r.-beoordeling worden opgesteld. Deze beoordeling is er op gericht om vast te kunnen stellen of er mogelijk sprake is van een belangrijk negatief milieueffect vanwege het plan.

1.2

Aanleiding en doel van het project

Om tegemoet te komen aan de wensen van de treinreizigers en om de uitbreiding van treinverkeer rond Groningen mogelijk te maken, zijn forse ingrepen nodig aan het spoor en het Hoofdstation. Voor deze opgave is een plan gemaakt. Dit plan heet Groningen Spoorzone.

Het project Groningen Spoorzone bestaat onder meer uit forse aanpassingen aan sporen en perrons en het aanleggen van een voetgangerstunnel op het Hoofdstation. Hier komt ook een bustunnel onder de sporen door. Naar station Groningen Europapark komt een vierde spoor en het opstelterrein wordt verplaatst vanuit het stationsgebied naar de locatie De Vork in de gemeente Haren.

Uitplaatsing van het opstelterrein is nodig, omdat bij het Hoofdstation van Groningen door alle ingrepen te weinig ruimte overblijft. Het huidige opstel­terrein is het deel van het station aan de zuidzijde, waar de treinen ’s nachts en overdag staan wanneer ze niet worden gebruikt voor de dienstregeling. De treinen worden hier onder andere gereinigd en geïnspecteerd. Het nieuwe opstel­terrein komt in het gebied in de splitsing van de sporen richting Winschoten en Zwolle, net in de gemeente Haren. De ligging van het plangebied van het inpassingsplan is op de overzichtskaart voorin dit rapport weergegeven.

1.3

Waarom een vormvrije m.e.r.-beoordeling?

In artikel 7.2 van de Wet milieubeheer (Wm) is bepaald dat in het Besluit milieueffectrapportage “*activiteiten*”, “*categorieën van gevallen*” en “*categorieën van plannen*” zijn opgenomen waarvoor bij het opstellen het plan ook een milieueffectrapport moet worden opgesteld.

Voor plannen waarbij geen sprake is van een overschrijding van de in het Besluit m.e.r. opgenomen richtinggevende drempelwaarden (de “*categorieën van gevallen*”), maar die mogelijk toch een belangrijk negatief milieueffect kunnen hebben moet een zogenoemde “vormvrije m.e.r.-beoordeling” worden opgesteld (zie ook paragraaf 1.3).

In haar uitspraak van 15 oktober 2009 was het oordeel van het Europese Hof van Justitie dat de “Richtlijn milieubeoordeling van projecten (85/337/EG)” niet goed in de wet- en regelgeving van Nederland is verwerkt.

De richtlijn was en is in Nederland verwerkt in het Besluit m.e.r. In het Besluit m.e.r. waren activiteiten omschreven die bij een overschrijding van een drempelwaarde mogelijk een belangrijk negatief milieueffect hadden. Daarbij was bepaald dat voor plannen en projecten waarbij een overschrijding van de drempelwaarde mogelijk was een milieueffectrapportage (m.e.r.) nodig is. Het uitgangspunt hierbij was dat plannen en projecten waarbij geen overschrijding mogelijk was, ook geen belangrijk negatief milieueffect hadden. Het Europese Hof was echter van mening dat ook dergelijke plannen en projecten toch een belangrijk negatief milieueffect konden hebben. Samengevat is het Europese Hof van mening dat een m.e.r. altijd nodig is als een belangrijk negatief milieueffect niet uit te sluiten is.

In artikel 7.2a van de Wm is bepaald dat voor plannen mogelijk ook een planMER moet worden opgesteld op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998). Het opstellen van een planMER is nodig wanneer een significant negatief effect op een Natura 2000-gebied vanwege het plan vooraf niet is uit te sluiten. Uit de resultaten van het onderzoek naar de effecten op natuurwaarden vanwege het inpassingsplan (zie hoofdstuk 4.7) blijkt dat dergelijke effecten zijn uit te sluiten. Op grond van de Nbw 1998 is het opstellen van een planMER dan ook niet nodig.

Voor een overzicht van de verschillende mogelijke aanleidingen voor het opstellen van een milieueffectrapport en welke vorm van het rapport dan moet worden opgesteld, wordt verwezen naar het stroomschema milieueffectrapportage. In de bijlage van dit rapport is een stroomschema opgenomen.

1.4

Toets aan het Besluit m.e.r.: activiteiten

Zoals hiervoor al is opgemerkt moet bij het bepalen of voor een plan het opstellen van een milieueffectrapport nodig is een antwoord op de volgende drie vragen gegeven worden:

1. Is op grond van het plan een in het Besluit m.e.r. opgenomen “*activiteit*” mogelijk?
2. Is op grond van het plan een overschrijding van de in het besluit opgenomen “*categorieën van gevallen*” voor die betreffende activiteit mogelijk?
3. Is er sprake van een plan als bedoeld in “*categorieën van plannen*” zoals opgenomen in het besluit?

Is het antwoord op deze drie ja, dan moet er een milieueffectrapport worden opgesteld. Is alleen het antwoord op de eerste en laatste vraag ja, dan is het opstellen van een milieueffectrapport (in beginsel) niet nodig, maar moet wel een vormvrije m.e.r.-beoordeling worden opgesteld. Is het antwoord op de eerste of de derde vraag ‘nee’, dan zijn er geen verplichtingen op grond van het Besluit m.e.r. op het gebied van milieueffectrapportage.

Vooraf wordt opgemerkt dat de aanleg van een opstelterrein geen activiteit is die benoemd staat in het Besluit m.e.r. De deelaspecten van het inpassingsplan (het aanleggen van spoor voor het opstelterrein en de landschappelijke inpassing) worden volledigheidshalve wel getoetst aan de activiteiten in de lijsten waar het overeenkomsten mee heeft. Vanwege deze ‘aanverwante activiteiten’ waarmee het project tenminste overeenkomsten heeft, is de keuze gemaakt om zorgvuldigheidshalve een vormvrije m.e.r.-beoordeling op te stellen. In de navolgende tekst wordt op de beoordeling van deze ‘aanverwante activiteiten’ ingegaan.

De aanleg van een spoorweg is een m.e.r.-activiteit

Eén van de in onderdeel D opgenomen activiteiten is de “*aanleg, wijziging of uitbreiding van een tramrails, boven- en ondergrondse spoorwegen, zweefspoor- en dergelijke bijzondere constructies*” (D 2.2). In het deelproject Opstelterrein ‘De Vork’ is de aanleg van een opstelterrein met 15 zogenoemde opstelsporen voorzien. De aanleg van dit terrein wordt op grond van het inpassingsplan mogelijk gemaakt. Uit de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtsspraak van de Raad van State blijkt dat de aanleg van een opstelterrein niet een activiteit is die is opgenomen in het Besluit m.e.r.¹. Door de aanleg van het opstelterrein is geen sprake van een in onderdeel D opgenomen activiteit:

¹<https://www.raadvanstate.nl/uitspraken/zoeken-in-uitspraken/tekst-uitspraak.html?id=29169>

“de aanleg (...) van bovengrondse spoorwegen (...) en dergelijk bijzondere constructie”.

De bij deze activiteit opgenomen “categorieën van gevallen” zijn:

- a. *“de aanleg van een nieuwe trambaan, boven- of ondergrondse spoorweg, zweefspoor of andere bijzondere constructie die over lengte van 500 meter of meer op een afstand van 25 meter of meer is gelegen van de grens van de voor tram- of spoorwegdoeleinden aangewezen bestemming, voor zover deze is gelegen in een gevoelig gebied als bedoeld onder a of b van onderdeel A van deze bijlage²;*
- b. *de wijziging of uitbreiding van een trambaan, boven- of ondergrondse spoorweg, zweefspoor of andere bijzondere constructie indien deze bestaat uit een uitbreiding van de tram- of spoorweg met één of meer sporen met een aaneengesloten tracélengte van 5 kilometer of meer en voor zover deze is gelegen in een gevoelig gebied als bedoeld onder a of b van onderdeel A van deze bijlage³.”*

In het deelproject Opstelsterrein ‘De Vork’ is de aanleg van een opstelsterrein met 15 zogenoemde opstelssporen voorzien. In of in de directe omgeving van het plangebied van het inpassingsplan liggen geen gevoelige gebieden als bedoeld in de richtinggevende drempelwaarden. Er is dan ook geen sprake van de genoemde categorieën van gevallen, laat staan een overschrijding van de drempelwaarden.

² In onderdeel A van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage is onder a. en b. onder “gevoelig gebied” bepaald dat een gevoelig gebied is:

- a. *“een gebied dat krachtens:*
 - 1°. *Artikel 10, eerste lid, of 12, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 is aangewezen als een beschermd natuurmonument;*
 - 2°. *artikel 10a, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 is aangewezen als een gebied ter uitvoering van richtlijn nr. 79/409/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand (PbEG L 103) en richtlijn nr. 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206);*
 - 3°. *de op 2 februari 1971 te Ramsar tot stand gekomen Overeenkomst inzake watergebieden van internationale betekenis, in het bijzonder als verblijfplaats voor watervogels (Trb. 1975, 84), is aangemeld als watergebied van internationale betekenis;*
- b. *een kerngebied, begreemd natuurontwikkelingsgebied of begrensde verbindingszone, dat deel uitmaakt van de ecologische hoofdstructuur, zoals die structuur is vastgelegd in een geldend bestemmingsplan of, bij het ontbreken daarvan, in een geldende structuurvisie als bedoeld in artikel 2.2 van de Wet ruimtelijke ordening, of, bij het ontbreken daarvan zoals die structuur voorkomt op de kaart Ecologische Hoofdstructuur, behorend bij deel 4 van het Structuurschema Groene Ruimte (LNV-kenmerk GRR-95194)”.*

Samengevat betekent dit dat een als Beschermd Natuurmonument, Natura 2000-gebied of als gebied van de Ecologische Hoofdstructuur aangewezen gebied een gevoelig gebied is.

³ Zie voetnoot 2.

Een provinciaal inpassingsplan is een plan als bedoeld in “*categorieën van plannen*” bij deze activiteit. Dit betekent dat voor het inpassingsplan, voor zover de aanleg van het opstelterrein gezien wordt als m.e.r.-activiteit “*de aanleg (...) van bovengrondse spoorwegen*”, het opstellen van een vormvrije m.e.r.-beoordeling nodig is.

De herinrichting van agrarische cultuurgronden is een m.e.r.-activiteit

Een andere in onderdeel D opgenomen activiteit is “*een landinrichtingsproject dan wel een wijziging of uitbreiding daarvan*” (D 9). In het inpassingsplan is door de aanleg van het opstelterrein, met inbegrip van de landschappelijke inpassing, een nieuwe inrichting van het plangebied voorzien. De vraag is echter of er hiermee sprake is van een landinrichtingsproject zoals bedoeld in deze activiteit. Er is zeker geen sprake van een landinrichting(sproject) zoals bedoeld in de Wet inrichting landelijk gebied⁴.

De bij deze activiteit opgenomen “*categorieën van gevallen*” zijn:

- 1°. *een functiewijziging met een oppervlakte van 125 hectare of meer van water, natuur, recreatie of landbouw of*
- 2°. *vestiging van een glastuinbouwgebied of bloembollenteeltgebied van 50 hectare of meer”.*

Het plangebied van het inpassingsplan is ongeveer 52 ha. Er is dan ook geen sprake van een overschrijding van de drempelwaarden.

Ook bij deze activiteit is een provinciaal inpassingsplan een plan als bedoeld in “*categorieën van plannen*”. Dit betekent dat voor het inpassingsplan, voor zover sprake is van “*een landinrichtingsproject (...)*”, het volgen van een vormvrije m.e.r.-beoordeling nodig is.

1.5

Criteria vormvrije m.e.r.-beoordeling

De vorm van een vormvrije m.e.r.-beoordeling is weliswaar vrij, maar aan de inhoud van de beoordeling worden wel voorwaarden gesteld. In de beoordeling moeten de in “*Bijlage III*” van de “*Europese richtlijn ‘betreffende de milieu-beoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten*’ opgenomen zogenoemde “selectiecriteria” worden overwogen. Deze selectiecriteria zijn:

1. *“kenmerken van het project;*
2. *plaats van de projecten;*
3. *kenmerken van het potentiële effect”.*

⁴ Op grond van artikel 1 Wilg is een landinrichting: maatregelen en voorzieningen gericht op de inrichting van het landelijke gebied met gebruikmaking van de bevoegdheden en instrumenten, bedoeld in de hoofdstukken 4 tot en met 9;

De opbouw van de voorliggende vormvrije m.e.r.-beoordeling volgt deze voorwaarden.

Beschrijving van het project

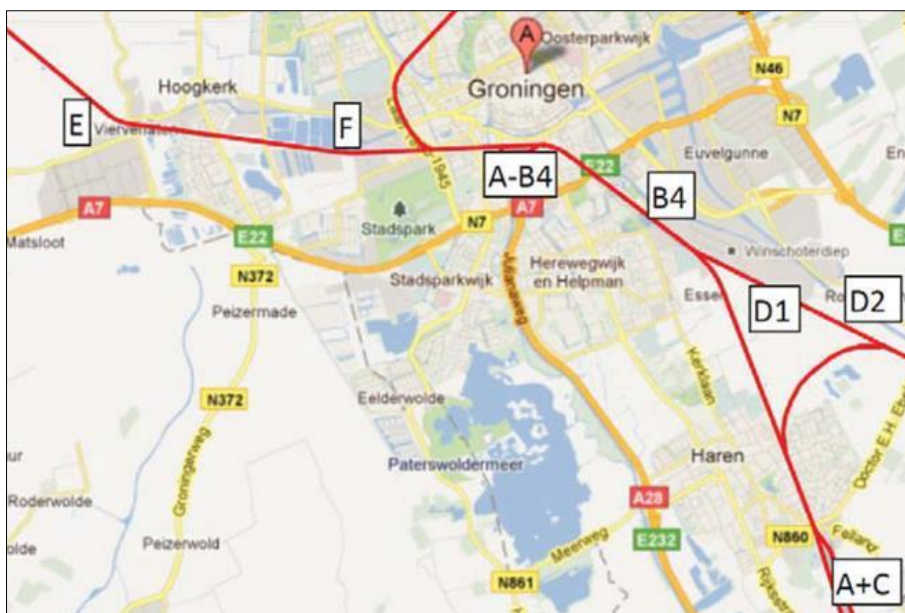
2

2.1

De omvang van het project

In haar besluit van 26 september 2012 hebben Provinciale Staten het gebied bekend als “De Vork” aangewezen als voorkeursgebied voor de aanleg van het opstelterrein.

Het projectgebied D1 ligt direct ten zuidoosten van het Bedrijventerrein Zuid-oost, langs de Rouaanstraat in Groningen. In figuur 1 is de ligging van het projectgebied D1 (en de andere overwogen projectgebieden) weergegeven.

Figuur 1. De ligging van de zes projectgebieden die in het alternatievenonderzoek zijn overwogen (bron: “Alternatievenstudie Knoop Groningen (spoorzone), Deelstudie Opstellen”)

Hierna wordt de grootte van het project omschreven in verhouding tot de in onderdeel D van de bijlage bij het Besluit m.e.r. opgenomen drempelwaarden voor de activiteit:

- “aanleg, wijziging of uitbreiding van een tramrails, boven- en ondergrondse spoorwegen, zweefspoor- en dergelijke bijzondere constructies” (D 2.2);
- “een landinrichtingsproject dan wel een wijziging of uitbreiding daarvan” (D 9).

Op het opstelterrein worden 15 opstelsporen aangelegd met samen een lengte van ongeveer 12 km. De opstelsporen op het terrein bestaan uit ongeveer 22 km spoorstaven en 24 wissels. De oppervlakte van het plangebied van het inpassingsplan is ongeveer 52 ha. Op een oppervlakte ongeveer 13,6 ha van het opstelterrein moet het grondpeil met 2 m worden verhoogd.

De voorliggende vormvrije m.e.r.-beoordeling is gericht op het beoordelen van de effecten van het opstelterrein en de treinen van en naar dit terrein. Alle andere activiteiten binnen het project “Groningen Spoorzone” vallen buiten de reikwijdte van deze beoordeling.

2.2

De cumulatie met andere projecten

Het deelproject “Opstelterrein ‘De Vork’” hangt vooral samen met het deelproject “Hoofdstation” van het project “Groningen Spoorzone”. Door alle aanpassingen aan het station is er daar onvoldoende ruimte voor het opstelterrein waardoor het moet worden verplaatst.

Daar waar nodig zijn bij het omschrijven van de milieueffecten ook de effecten van het deelproject “Hoofdstation” in samenhang met het deelproject “Opstelterrein ‘De Vork’” uiteengezet.

Uit overleg met de provincie Groningen van 9 april 2015 blijkt dat de provincie geen andere projecten bekend zijn die het effect van het deelproject Opstel-terrein ‘De Vork’ mogelijk versterken of verzwakken. In overeenstemming met de reikwijdte van de beoordeling wordt de beoordeling van de effecten beperkt tot de effecten vanwege het opstelterrein en de treinen van en naar dit terrein.

2.3

Het gebruik van natuurlijke hulpbronnen

Voor de aanleg van het opstelterrein wordt gebruikgemaakt van de gebruikelijke bouwmaterialen, zoals grond, staal, beton en dergelijke.

Op het moment van het opstellen van deze vormvrije m.e.r.-beoordeling was in het algemeen het volgende bekend:

- Op een oppervlakte van 136.300 m² moet het maaiveld 2 m worden verhoogd. Hiervoor moet (met inbegrip van de zetting) ongeveer 327.000 m³ zand en/of grond worden aangebracht. Dit zand en/of deze grond kan met vrachtwagens worden aangevoerd, maar verwacht wordt dat het door middel van opspuiten wordt aangebracht. Voor de aanvoer van de 327.000 m³ met vrachtwagens zijn ongeveer 14.000 vrachtwagen-

genbewegingen (aanvoer) nodig. Voor het aanbrengen door middel van opspuiten is een tijdelijke aanlegsteiger nodig en een beperkte lozing van zandhoudend water terug in het Winschoterdiep. De zettingstijd is naar verwachting één jaar. Om deze tijd te beperken, wordt een voorbelasting aangebracht. Een voorlopige schatting is dat hiervoor 136.000 m³ grond nodig is. Deze grond moet na de zetting weer worden afgegraven en wordt bij voorkeur verwerkt in de wal die als onderdeel van de landschappelijke inpassing wordt aangelegd.

- Zoals opgemerkt, worden op het opstelterrein sporen aangelegd met een lengte van ongeveer 12 km. Deze bestaan uit ongeveer 22 km spoorstaven en 24 wissels. Onder de sporen wordt 20 cm ballast aangebracht. Op ongeveer 5 km spoor wordt een bovenleidingconstructie aangebracht, ongeveer 44 portalen en 88 palen en 5,1 km bovenleiding.

2.4

De productie van afvalstoffen

Op het moment van het opstellen van deze vormvrije m.e.r.-beoordeling was het alleen nog maar mogelijk om in hoofdlijnen inzicht te geven in de afvalstoffen van het opstelterrein. In de (voorlopige) vergunningaanvraag is het volgende opgenomen.

Afvalstoffen

“De opslag van diverse afvalstoffen binnen het spoorwegemplacement is onder te verdelen naar gevaarlijk afval, niet gevaarlijk bedrijfsafval en huishoudelijk afval. Deze stoffen worden op ordelijke en nette wijze opgeslagen in gesloten afvalcontainers, zodat verspreiding van afval vrijwel niet mogelijk is. De afvalstoffen worden regulier, dan wel op afroep afgevoerd door een erkende verwerker. Periodiek wordt het terrein gecontroleerd op zwerfafval.”

Afvalwater

“Het vrijkomend afvalwater op het spoorwegemplacement wordt onderverdeeld in de volgende categorieën:

- *niet-verontreinigd hemelwater;*
- *potentieel verontreinigd hemelwater (van tankplaat etc.);*
- *afvalwater afkomstig van reinigingsperrons (reiniging open treintoiletten);*
- *afvalwater afkomstig van ledigen gesloten toiletsystemen van de treinen;*
- *afvalwater afkomstig van de TWI's (treinwasinstallaties);*
- *huishoudelijk afvalwater van de dienstgebouwen.*

Vorenstaande betreffen (dagelijks) discontinue lozingen waarvan het debiet per keer verschilt. Tevens komt afhankelijk van de weersomstandigheden regenwater vrij op het spoorwegemplacement. Regenwater dat op de tankplaat en inspectieput terechtkomt, alsmede het afvalwater afkomstig van de

TWI's, gaat via de vloeistofdichte vloeren en een olie-afscheider (OBAS) naar de gemeentelijke riolering. Het regenwater dat op de rest van het buitenterrein en de daken valt, infiltreert in de bodem."

2.5

Verontreiniging en hinder

Voor een omschrijving van de mogelijke verontreinigingen en hinder wordt verwezen naar hoofdstuk 0.

2.6

Risico van ongevallen, met name gelet op de gebruikte stoffen of technologieën

Bij de aanleg van het opstelterrein is er sprake van de gebruikelijke risico's van ongevallen in verband met de gebruikte stoffen of technologieën. Voor het overige wordt verwezen naar paragraaf 4.5.

Plaats van het project (bestaande situatie)

3

3.1

Het bestaande grondgebruik

Het grootste deel van de gronden binnen het plangebied van het inpassingsplan zijn in gebruik als agrarische cultuurgrond (grasland). De overzichtskaart aan de voorafgaand aan het rapport laat de ligging in de omgeving zien. Langs het noorden en zuidwesten van het plangebied liggen achtereenvolgens de spoorweg Groningen Winschoten en de spoorweg Groningen Zwolle. Het buurtschap Essen ligt ten zuidwesten van het plangebied.

In de directe omgeving van het plangebied liggen een bedrijventerrein en een buurtschap. Het bedrijventerrein, Bedrijventerrein Zuidoost, ligt ten noordoosten, aan de andere kant van de spoorweg Groningen Winschoten. Het bedrijventerrein is een 'industrieterrein' met een geluidzonering. De geluidszone van het industrieterrein ligt voor een groot deel over het plangebied van het inpassingsplan. Vanwege de doorgaande treinen is in de omgeving sprake geluid en trillingen vanwege deze treinen. In het plangebied is te karakteriseren als landelijk gebied met veel activiteiten. Het plangebied en de omgeving kunnen wat betreft de geluidsbelasting vergeleken worden met het gebiedstype "landelijk gebied met veel agrarisch activiteiten"⁵.

Landschappelijk ligt het plangebied ten oosten van de zandige Hondsrug. De gronden zijn meer nat en kleiig dan wel venig en zijn ruimtelijk meer open. Ten noordoosten van het gebied ligt het stroomdal van de Hunze, deze is nog maar beperkt herkenbaar. Een deel van de oorspronkelijke kavelgrensbeplanting is aanwezig.

Het naast het plangebied gelegen buurtschap Essen is een cultuurhistorisch gaaf buurtschap, dat nog relatief vrij in het open landschap ligt. In dit landschap is de cultuurhistorische verkaveling (onregelmatige, relatief kleine blokken) nog deels aanwezig. Het buurtschap ontleent zijn kwaliteit mede aan de relatie met het aanliggend agrarisch gebied. De landschappelijke kwaliteit van de randen van het plangebied, en dan met name van Essen in de richting van het Bedrijventerrein Zuidoost, is slecht ontwikkeld. Het decor van het buurtschap en de omliggende agrarische gronden wordt gevormd door opslaglood-

⁵ Zie bijvoorbeeld de "Handreiking industrielawaai en vergunningverlening", waarbij voor dit gebied een referentiegeluid van 45, 45 en 35 dB(A) geldt voor respectievelijk de dag, avond en nachtperiode.

sen, industrie, een stortplaats en een sloperijbedrijf. Ook vanuit Klein Martijn en Haren Noord ziet men uit op de sterk verrommelde stadsrand van Groningen.

3.2

De relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied

Het plangebied van het inpassingsplan is een ‘normaal’ agrarisch gebied. Van natuurlijke hulpbronnen anders dan ten behoeve van de voedselproductie is geen sprake.

Uit de resultaten van het onderzoek naar de effecten op natuurwaarden vanwege het inpassingsplan (zie hoofdstuk 4.7) blijkt dat het plangebied een leefgebied is voor poelkikker en voedselgebied voor vogels.

3.3

Het opnamevermogen van het natuurlijke milieu

In het plangebied zelf liggen geen gebieden met bijzondere waarden. In de directe omgeving ligt het Natura 2000 Zuidlaardermeergebied. Direct langs het noord(oost)en van het plangebied ligt bedrijventerrein ‘Zuidoost’. Verder ligt ten noordwesten de stad Groningen en ten zuiden Haren. In hoofdstuk 4 zijn de milieueffecten van het opstelterrein op deze gebieden, ook in verhouding tot het opnamevermogen van deze gebieden, uiteengezet.

Kenmerken van de potentiële effecten

In dit hoofdstuk zijn de mogelijke milieueffecten van het inpassingsplan “Opstelterrein De Vork Essen - Haren” uiteengezet. Hierbij zijn in beginsel de milieueffecten van de aanlegfase en de gebruiksfase van het opstelterrein onderscheiden. Voor die milieuonderdelen waar de milieueffecten in de verschillende fasen niet of nauwelijks verschillen of waar geen sprake is van een belangrijk negatief effect, zijn deze fasen niet onderscheiden.

4.1

Referentiesituatie

In een milieueffectrapport worden de milieueffecten van een plan bepaald door de effecten van het plan te vergelijken met de effecten van de referentiesituatie. De referentiesituatie is de bestaande situatie met de autonome ontwikkeling.

Voor de voorliggende vormvrije m.e.r.-beoordeling zijn autonome ontwikkelingen niet bekend. De referentiesituatie is dan ook overeenkomstig de bestaande situatie. Een uitzondering daarop is de weergave van de onderzoeksresultaten van trillingen. Deze zijn ten opzichte van de situatie 2011 beschreven, voor aanvang van alle werkzaamheden van het project Groningen Spoorzone. Ook station Groningen Europapark was destijds nog niet gerealiseerd. Voor zover bekend (en nodig voor de afweging voor het provinciaal inpassingsplan) zijn de effecten ten opzichte van de referentiesituatie kwantitatief weergegeven. De overige effecten worden in kwalitatieve zin vergeleken met de gebiedsomschrijving in het voorgaande hoofdstuk. Daarbij wordt gekeken in hoeverre deze afwijken van deze gebiedstypering.

4.2

Geluid

Opstelterrein “De Vork”

Voor het terrein als milieu-inrichting is in juni 2014-januari 2015 door Witteveen+Bos een geluidsonderzoek uitgevoerd naar de geluidsbelasting vanwege het deelproject Opstelterrein ‘De Vork’. De resultaten hiervan zijn opgenomen in het rapport “Modelleringsrapport Dynamisch GeluidModel emplacement

Groningen De Vork (Rouaanstraat)”⁶. Het rapport is als separate bijlage bij het inpassingsplan opgenomen.

Uit de resultaten blijkt dat de geluidsbelasting van het opstel terrein, met uitzondering van ter plaatse van de woningen op het bedrijventerrein Winschoterdiep op alle rekenpunten ten hoogste 45 dB(A) (etmaalwaarde) is. Deze geluidsbelasting komt overeen met de richtwaarde. De geluidsbelasting ter plaatse van de woningen op het bedrijventerrein is lager dan de richtwaarde van 55 dB(A) (etmaalwaarde). Daarbij is opgemerkt dat er behalve “voegloos uitgevoerde infra, aanvullende maatregelen niet nodig zijn geacht”.

De hoogste geluidsbelasting vanwege het opstel terrein in de dag-, avond- en nachtperiode is achtereenvolgens 43, 44 en 42 dB(A). De hoogste zogenoemde “etmaalwaarde” is 52 dB(A). Uit de “Handreiking industriellawaai en vergunningverlening” blijkt dat de geluidsbelasting van het opstel terrein in de dagperiode als stil wordt ervaren. In de avondperiode wordt de belasting als rustig ervaren en in de nachtperiode als hoorbaar. In **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** is ervaring van het omgevingsgeluid weergegeven.

Tabel 1. Ervaring van het omgevingsgeluid (bron: Handreiking industriellawaai en vergunningverlening)

Cat.	Perceptie	Equivalent geluidsniveau (L _{Aeq}) in dB(A)		
		Dag (07-19 u.)	Avond (19-23 u.)	Nacht (23-07 u.)
1	Zeër stil	<=40	<=35	<=30
2	Stil	41-45	36-40	31-35
3	Rustig	46-50	41-45	36-40
4	Hoorbaar	51-55	46-50	41-45
5	Rumoeig, druk	56-60	51-55	46-50
6	Lawaaiig	61-65	56-60	51-55
7	Zeër lawaaiig	>=66	>=61	>=56

Uit de Handreiking industriellawaai volgt ook dat een geluidsbelasting van 43, 44 en 42 dB(A) in achtereenvolgens de dag-, avond- en nachtperiode passen binnen het gebiedstype “Landelijk gebied met veel agrarische activiteiten”. In die zin is er geen sprake van een verandering van het gebiedstype door de aanleg van het opstel terrein.

Ook blijkt dat de geluidsbelasting vanwege de zogenoemde “indirecte hinder” lager is dan de voorkeursgrenswaarde van 50, 45 en 40 dB(A) voor achtereenvolgens de dag-, avond- en nachtperiode.

Hoofdstation Groningen - Opstel terrein “De Vork”

Om inzicht te krijgen in de geluidsbelasting vanwege de aanpassing van de spoorwegen tussen het Hoofdstation en het opstel terrein is in april 2014 door Movares een geluidsonderzoek uitgevoerd. De resultaten van het onderzoek

⁶ Krone, G.A.(2015). Modelleringsrapport Dynamisch GeluidModel emplacement Groningen De Vork (Rouaanstraat). Witteveen+Bos, Deventer, 2015.

zijn opgenomen in het rapport “Geluidsonderzoek bij variant B4”⁷. Het rapport is als losse bijlage bij het inpassingsplan opgenomen.

De aanpassing van de spoorwegen betreft een nieuw ontwerp en het verbeteren van de verplaatsingen tussen het Hoofdstation en het opstelterrein. In het onderzoek is bepaald of er vanwege de aanpassingen sprake is van een overschrijding van de zogenoemde “geluidproductieplafonds”. Uit de resultaten blijkt dat er geen sprake is van een overschrijding.

Ondanks de uitbreiding van het treinverkeer (binnen de dienstregeling 2020) wordt er geen toename van de geluidsbelasting verwacht en is zelfs voldoende geluidruimte ten opzichte van de geluidproductieplafonds. In het rapport is opgemerkt dat *“deze geluidruimte wordt veroorzaakt door een verandering in intensiteiten, het type treinen (stiller materieel) en bovenbouw ten opzichte van de situatie in het geluidregister”*. Afhankelijk van de plaats loopt de geluidruimte uiteen van 2 dB tot 10 dB.

Duiding van de wijzigingen

Uit de resultaten van de uitgevoerde onderzoeken blijkt dat er op de gebruikte rekenpunten weliswaar geen sprake is van een overschrijding van de grenswaarde (“geluidproductieplafond” of richtwaarde), maar dit betekent niet dat er geen toename is van de geluidsbelasting. Tussen de Lodewijkstraat en het bestaande opstelterrein zal het treinverkeer in de nachturen niet significant wijzigen, omdat hier in de bestaande situatie het lege materieel al rangeert tussen het huidige opstelterrein en Groningen Hoofdstation.

Ten opzichte van de referentiesituatie neemt in de plansituatie de geluidsbelasting op de woningen aan de Helperzoom wel toe. Deze woningen liggen echter op enige afstand van het spoor. Hiervoor is al vastgesteld dat er geen sprake is van een overschrijding van het “geluidsproductieplafond”.

Uit de resultaten blijkt dat het uitvoeren van het project mogelijk is binnen de geluidproductieplafonds. Het uitvoeren van aanvullende onderzoeken of maatregelen is dan ook niet nodig.

Conclusie

Vanwege het inpassingsplan “Opstelterrein De Vork Essen - Haren” is er (plaatselijk) sprake van een af- of toename van geluid(hinder). Er is echter geen sprake van een overschrijding van het “geluidproductieplafond”. Hiermee wijkt de gebiedstypering na het uitvoeren van het inpassingsplan niet af van de gebiedstypering in de referentiesituatie.

⁷ Meeuws, M.H. (2014). Spoorknoop Groningen. Akoestisch onderzoek. Movares, Utrecht, 2014.

4.3

Trillingen

Om inzicht te krijgen in de trillingshinder vanwege het project “Groningen Spoorzone” is in juli 2014 door Movares een onderzoek naar trillingshinder uitgevoerd. De resultaten van het onderzoek zijn opgenomen in het rapport “Groningen Spoorzone. Onderzoek naar trillingshinder”⁸. In oktober 2014 is door Movares een aanvullend onderzoek uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn opgenomen in de notitie “Verschilanalyse Groningen Spoorzone variant B4 versie 6 en 7”⁹. Het rapport en de notitie zijn als losse bijlage aan het inpasingsplan toegevoegd.

Samengevat blijkt uit de resultaten van het onderzoek dat trillingen ontstaan als gevolg van doorgaand treinverkeer. Goederentreinen zijn vaak het meest voelbaar, maar iedere treinpassage leidt tot effecten die gevoeld kunnen worden. Deze effecten worden met name versterkt op wissels, daar worden treinen “een andere kant” op gedwongen. Maar ook bij rechtdoor rijdende treinen ontstaan effecten omdat de doorgaande spoorstaaf hier wordt onderbroken.

Ten gevolge van het project “Groningen Spoorzone” neemt het totaal aantal wissels in Groningen af. Bij het hoofdstation en de Lodewijkstraat wordt het aantal wissels minder. Ook worden oude wissels vervangen door nieuwe wissels. Echter op een aantal locaties komen er ook wissels bij. Nabij de Verlengde Lodewijkstraat/Verlengde Willemsstraat zijn wissels gepland op een locatie waar ze nu niet liggen. De meeste wissels komen erbij in de zone ten zuiden van station Europapark. Vanwege de afname van de wissels zal er in totaliteit minder trillinghinder optreden.

Door verplaatsing en vernieuwing van de bestaande wissels neemt de trillingshinder op sommige plekken toe en op sommige plekken af. Voor de nu meest waarschijnlijke variant blijken uit trillingsonderzoek de volgende effecten:

- de situatie bij Groningen Cs en de Lodewijkstraat verbetert ten opzichte van de huidige situatie;
- de situatie bij de verlengde Lodewijkstraat blijft gelijk;
- de situatie van enkele tuinhuisjes in Tuinwijk verslechtert ten opzichte van de huidige situatie, maar deze worden aangemerkt als opstallen en niet als woningen;
- voor acht kantoreenheden aan de Rouaanstraat verslechtert de situatie ten opzichte van de huidige situatie. De mate van hinder wordt gekwalificeerd als “matige hinder”.
- voor het gehele tracé geldt dat de kwalificatie “hinder” of “ernstige hinder” niet aan de orde is.

⁸ Boon, P.M. (2014). Groningen Spoorzone. Onderzoek naar trillingshinder. Movares, Utrecht, 2014.

⁹ Boon, P.M. (2014). Verschilanalyse Groningen Spoorzone variant B4 versie 6 en 7. Movares, Utrecht, 2014.

In het trillingsonderzoek is het aandeel van de lege treinen dat van en naar het opstelterrein rijdt ook meegewogen. De lege reizigerstreinen van NS en Arriva dragen maar in beperkte mate bij aan de trillingstoename en de beleving van trillingshinder. Doorgaand treinverkeer wordt in het kader van dit inpassingsplan niet als onderdeel van het project gerekend (het besluit heeft hier geen invloed op). Ter plaatse van het opstelterrein zullen de treinen zich met een geringe snelheid verplaatsen. Deze verplaatsingen leiden niet tot hinder. Daarnaast is de bebouwing relatief ver verwijderd van het opstelterrein.

Conclusie

Vanwege het inpassingsplan “Opstelterrein De Vork Essen - Haren” is er (plaatselijk) sprake van een af- of toename van trilling(en) (of trillingshinder). De toename van trillingen vanwege het doorgaande treinverkeer leidt maximaal tot ‘matige hinder’ op acht kantooreenheden en is aanvaardbaar. Het verplaatsen van het opstelterrein heeft geen/nauwelijks invloed op hinder van trillingen. Dit omdat er lege treinen van en naar het hoofdstation rijden en de merkbare trillingen vooral worden veroorzaakt door doorgaande (goederen)treinen.

4.4

Lichthinder

Om inzicht te krijgen in de lichtbelasting en mogelijke -hinder vanwege het deelproject Opstelterrein ‘De Vork’ is in januari 2015 door Lichtconsult.nl een onderzoek uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn opgenomen in het rapport “Lichtonderzoek opstelterrein De Vork, Essen-Haren”¹⁰. Het rapport is als losse bijlage bij het inpassingsplan opgenomen.

Het onderzoek is uitgevoerd op basis van het verlichtingsplan voor het opstel­terrein. Dit verlichtingsplan is opgesteld op basis van de algemene uitgangspunten voor de verlichting zoals die zijn opgenomen in het door Bosch Slabbers Landschapsarchitecten opgestelde landschapsplan. Deze uitgangspunten zijn:

- de verlichting wordt op een hoogte van ten hoogste 8,5 m geplaatst;
- de verlichtingssterke voor de verlichting van de servicepaden is 20 lux;
- de verlichtingssterke van de oriëntatieverlichting is, afhankelijk van de plaats, 5 tot 9 lux of 10 lux;
- er wordt gerichte verlichting gebruikt om lichtbelasting en -hinder in de omgeving te beperken.

In het verlichtingsplan is de volgende verlichting van Philips gebruikt:

- 3 st Luma R7 1x28 20-80 DS-NW 3000lm NW LED;
- 385 st Luma R7 1x28 20-80 DS-NW 4500lm NW LED;

¹⁰ Smits, J.G. (2015). Lichtonderzoek opstel­terrein De Vork, Essen-Haren. Lichtconsult.nl, Culemborg, 2015.

- 76 st MiniLuma R5 1x12-40 DS-NW 1500lm NW LED.

In het onderzoek is voor de beoordeling van mogelijke hinder door licht gebruik gemaakt van de “Algemene richtlijn betreffende lichthinder” van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde. De berekende situatie is weergegeven ten opzichte van de gemeten (werkelijke) ter plaatse van een zestal waarneempunten.

Tabel 2. Resultaten lichtonderzoek

Nr.	Positie	Gemeten = huidige situatie	Berekend = Opstelterrein	Som
1	Rouaanstraat (eind zijtak)	0,82 lux	0,03 lux	0,85 lux
2	Einde Kooiweg	0,05 lux	0,03 lux	0,08 lux
3	Bloemersmaborg	0,55 lux	0,00 lux	0,55 lux
4	Spoorwegovergang bij Essen	0,05 lux	0,01 lux	0,06 lux
5	Spoorwegovergang Noorderzanddijk	0,04 lux	0,00 lux	0,04 lux
6	Verbindingsspoorlijn (nabij De Mikkelfhorst)	n.v.t.	0,00 lux	0,00 lux

Uit de resultaten van het door Lichtconsult.nl uitgevoerde onderzoek blijkt dat er “geen sprake is van lichthinder”. De lichtbelasting vanwege het opstelterrein op de in het onderzoek gebruikte rekenpunten is ten hoogste 0,03 lux. Samen met de lichtbelasting in de werkelijk bestaande situatie is de belasting ten hoogste 0,85 lux. Hiermee is de lichtbelasting lager dan de in de richtlijn opgenomen grenswaarden voor een landelijk gebied en natuurgebied.

Om deze ten hoogste bepaalde lichtbelasting vanwege het opstelterrein ook te waarborgen is in de regels van het inpassingsplan bepaald dat de lichtbelasting op de waarneempunten ten hoogste 0,1 lux mag zijn. Daarmee is de lichtbelasting na de aanleg van het opstelterrein ten hoogste (0,82 lux + 0,1 lux =) 0,92 lux. Dat wordt gekwalificeerd als een kleine toename en niet belangrijk nadelig.

Conclusie

Vanwege het inpassingsplan “Opstelterrein De Vork Essen - Haren” is er plaatselijk sprake van een toename van licht. Er is echter geen sprake van lichthinder.

4.5

Externe veiligheid

Op het opstelterrein vinden geen handelingen met gevaarlijke stoffen plaats. Er is dan ook geen sprake van een toename van het risico door gevaarlijke stoffen vanwege het terrein.

Om inzicht te krijgen in de risico's van gevaarlijke stoffen in en in de directe omgeving van het opstelterrein is in februari 2015 door de Omgevingsdienst Groningen een onderzoek uitgevoerd. De resultaten van het onderzoek zijn

opgenomen in het rapport “Inpassingsplan Opstelplaats De Vork Essen-Haren”¹¹. Het rapport is als losse bijlage bij het inpassingsplan opgenomen.

Plaatsgebonden risico

Uit de resultaten blijkt dat in en in de directe omgeving van het plangebied de volgende risico's bekend en belangrijk zijn:

- De aardgasleiding N-505-39 en N-505-41 in het plangebied. Bij deze leidingen is een invloedsgebied aanwezig.
- De spoorweg Groningen-Zuidbroek langs het noorden van het plangebied. Over deze spoorweg vindt het vervoer van gevaarlijke stoffen plaats (en is op basis hiervan ook opgenomen in het Basisnet Groningen). Langs de spoorweg ligt op basis hiervan een veiligheidszone van 30 m. Binnen deze zone mogen geen voor risico's door gevaarlijke stoffen gevoelige gebouwen gebouwd worden. Dit zijn onder andere gebouwen voor “minder zelfredzame personen”.
- De spoorweg Groningen-Zwolle langs westen van het plangebied. Ook over deze spoorweg vindt het vervoer van gevaarlijke stoffen plaats (en is opgenomen in het Basisnet Groningen). Langs deze spoorweg ligt ook een veiligheidszone van 30 m.

Op grond van het inpassingsplan worden binnen de invloedsgebieden en veiligheidszones geen voor risico's door gevaarlijke stoffen gevoelige gebouwen of terreinen mogelijk gemaakt.

Groepsrisico

Ook blijkt uit de resultaten dat de ontwikkelingen die op grond van het inpassingsplan mogelijk worden gemaakt geen effect hebben voor het groepsrisico. Het risico blijft ver onder de oriëntatiewaarde. In het rapport is een voorstel voor verschillende maatregelen opgenomen om het groepsrisico te beperken. Hierbij is echter ook opgemerkt dat deze maatregelen niet in het inpassingsplan kunnen worden opgenomen.

Conclusie

Vanwege het inpassingsplan “Opstelterrein De Vork Essen - Haren” is er geen sprake van af- of toename van risico's van gevaarlijke stoffen. Er is geen sprake van een overschrijding van de grens- of oriëntatiewaarde.

4.6

Luchtkwaliteit

Om inzicht te krijgen in de mogelijke afname van de luchtkwaliteit vanwege het deelproject Opstelterrein ‘De Vork’ is in maart 2014 door Witteveen+Bos een onderzoek uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn opgenomen in de notitie

¹¹ Drenth, A.P. en K. Probst (2015). Inpassingsplan Opstelplaats De Vork Essen-Haren. Omgevingsdienst Groningen, Groningen, 2015.

van 19 maart 2014 met als onderwerp “Luchtkwaliteit” van het project “Emplacement Groningen Rouaanstraat”¹² en als kenmerk GN221-2/14-005.808. De notitie is als losse bijlage bij het inpassingsplan opgenomen.

Uit de resultaten blijkt dat wanneer het aantal zogenoemde dieseltractie-uren ten hoogste 7.500 uur/jaar is, er geen sprake is van een overschrijding van de in de Wet milieubeheer (Wm) opgenomen grenswaarde van 3% afname van de luchtkwaliteit. Bij een lager aantal uren/jaar is er dan ook sprake van een niet ‘in betekenende mate’ toename.

Het aantal dieseltractie-uren op het opstelterrein is 6.083 uur/jaar. Vanwege het opstelterrein is dan ook geen sprake van een overschrijding van de in de Wm opgenomen grenswaarde. Het opstelterrein heeft dan een niet ‘in betekende mate’ toename.

Conclusie

Vanwege het inpassingsplan “Opstelterrein De Vork Essen - Haren” is er (mogelijk plaatselijk) sprake van een afname van de luchtkwaliteit. Er is echter geen sprake van een overschrijding van de grenswaarde van 3% afname van de luchtkwaliteit.

4.7

Natuur

Aanlegfase

Gebiedsbescherming

Om inzicht te krijgen in de effecten op de op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) beschermde gebieden en gebieden van de Ecologische Hoofdstructuur is in december 2014 door Altenburg & Wymenga onderzoek uitgevoerd. Het onderzoek betreft een zogenoemde voortoets. De resultaten hiervan zijn opgenomen in het rapport “Voortoets opstelterrein Rouaanstraat”¹³. Het rapport is als losse bijlage bij het inpassingsplan opgenomen.

Uit de resultaten blijkt dat er tijdelijk sprake kan zijn verstoring vanwege de bouwwerkzaamheden. Vooral verstoring door geluid bij mogelijke heiwerkzaamheden is daarbij belangrijk. Mogelijk is er ter plaatse van enkele plaatsen in de directe omgeving van het plangebied sprake van geluidhinder door heiwerkzaamheden. De afstand tot het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied in overweging nemende en daarbij ook dat in de omgeving van het

¹² Donkersloot, A.C.J. (2014). Notitie luchtkwaliteit van het project Emplacement Groningen Rouaanstraat. Witteveen+Bos, Deventer, 2014.

¹³ Klop, E. (2014). Voortoets opstelterrein Rouaanstraat. Altenburg & Wymenga, Feanwâlden, 2014.

plangebied voldoende vervangende voedselgebieden liggen is er naar de mening van Altenburg & Wymenga geen sprake van een significant negatief effect zoals bedoeld in de Nbw 1998. Altenburg & Wymenga geeft hierbij het advies om de geluidshinder door heien zoveel als mogelijk te beperken.

Gebruiksfase

Soortenbescherming

Om inzicht te krijgen in de effecten op de op grond van de Flora- en faunawet (Ffw) beschermde soorten vanwege het deelproject Opstelterrein 'De Vork' zijn de volgende onderzoeken uitgevoerd:

- Een zogenoemde quickscan van de in en in de omgeving van het plangebied beschermde plant- en diersoorten in mei 2013 door Ekoza. De resultaten hiervan zijn opgenomen in het rapport "Quickscan flora en fauna. Opstelterrein Groningen"¹⁴. Het rapport is als losse bijlage bij het inpassingsplan opgenomen.
- Een onderzoek naar poelkikker en kleine modderkruiper in november 2013 door Ekoza. De resultaten hiervan zijn opgenomen in het rapport "Nader onderzoek poelkikker en kleine modderkruiper. Opstelterrein Rouaanstraat, Groningen"¹⁵. Het rapport is als losse bijlage bij het inpassingsplan opgenomen.

Uit de resultaten van de onderzoeken blijkt dat er in het plangebied ten hoogste 10 poelkikkers aanwezig zijn. Dit betekent dat voor het uitvoeren van de werkzaamheden binnen het plangebied voor de poelkikker een ontheffing voor op grond van de Ffw nodig is. Bij de aanvraag om de ontheffing moet een projectplan (mitigatieplan) worden opgenomen. In het rapport is een voorstel opgenomen voor het projectplan. Ook blijkt dat er in het plangebied geen modderkruipers aanwezig zijn.

In het landschappelijk inpassingsplan (zie ook hoofdstuk 4.8) is het projectplan verwerkt. In het landschappelijk inpassingsplan zijn namelijk nieuwe watergangen en oppervlaktewateren voorzien. Daardoor wordt het bestaande leefgebied van de poelkikker, dat door het de aanleg van het opstelterrein niet behouden kan worden, vervangen door nieuw leefgebied. De resultaten van het onderzoek en het landschappelijk inpassingsplan is in november 2014 door Ekoza uitgewerkt in het "Projectplan poelkikker. Opstelterrein Rouaanstraat, Groningen"¹⁶. Het projectplan is als losse bijlage bij het inpassingsplan opgenomen.

¹⁴ Jansen E.W.A. (2013). Quicksan flora en fauna. Opstelterrein Groningen. Ekoza, Arnhem, 2013.

¹⁵ Jansen, E.W.A. (2013). Nader onderzoek poelkikker en kleine modderkruiper. Opstelterrein Rouaanstraat, Groningen. Ekoza, Arnhem, 2013.

¹⁶ Janssen, E.W.A. (2014). Activiteitenplan poelkikker. Opstelterrein Rouaanstraat, Groningen. Ekoza, Arnhem, 2014.

Gebiedsbescherming

Om inzicht te krijgen in de effecten op de op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 beschermde gebieden en gebieden van de Ecologische Hoofdstructuur is in december 2014 door Altenburg & Wymenga onderzoek uitgevoerd. Het onderzoek betreft een zogenoemde voortoets. De resultaten hiervan zijn opgenomen in het rapport “Voortoets opstelterrein Rouaanstraat”¹⁷. Het rapport is als losse bijlage bij het inpassingsplan opgenomen.

Uit de resultaten van het door Altenburg & Wymenga uitgevoerde onderzoek blijkt dat er door de aanleg van het opstelterrein sprake is van een afname van het voedselgebied van *“herbivore watervogels”*. Het voedselgebied in het plangebied is echter maar een zeer klein deel van het hele voedselgebied van deze soorten in en in de omgeving van het Natura 2000-gebied Zuidlaardermeergebied. De afname vanwege het inpassingsplan is kleiner dan 1,5% van het hele voedselgebied dat beschikbaar is. Omdat het hele voedselgebied enkele keren groter is dan het gebied dat nodig is, is er geen sprake van een significant negatief effect zoals bedoeld in de Nbw 1998. Een aanvraag om een vergunning op grond van de Nbw 1998 acht Altenburg & Wymenga dan ook niet nodig. Ook blijkt uit het onderzoek dat er van andere effecten vanwege het opstelterrein door de zogenoemde “externe werking” (verstoring door geluid, licht en dergelijke) geen sprake is.

Voor wat betreft de gebieden van de Ecologische Hoofdstructuur merkt Altenburg & Wymenga op dat er in de gebieden van de Ecologische Hoofdstructuur in de omgeving *“de wezenlijke waarden, waar het rust, luchtkwaliteit, en geluid betreft, niet worden aangetast omdat stikstofgevoelige vegetaties in de ruige graslanden ontbreken en de afstand tot de gebieden zodanig is dat geen verhoging van het aanwezige achtergrondniveau van geluid en verlichting optreedt”*.

Conclusie

Vanwege het inpassingsplan “Opstelterrein De Vork Essen - Haren” is er (plaatselijk en/of tijdelijk) sprake van een afname van de natuurwaarden. Er is echter geen sprake van een effect waarvoor niet een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet of een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 kan worden verkregen.

4.8

Landschappelijke en stedenbouwkundige impact

Om een goede landschappelijke inpassing van het opstelterrein te waarborgen is in april 2015 door Bosch Slabbers onderzoek uitgevoerd naar de landschappe-

¹⁷ Klop, E. (2014). Voortoets opstelterrein Rouaanstraat. Altenburg & Wymenga, Feanwâlden, 2014.

lijke waarden in en in de directe omgeving van het plangebied. Op basis van onder andere de resultaten van dit onderzoek is door Bosch Slabbers een landschappelijk inrichtingsplan (om verwarring met het inpassingsplan “Opstelterrein De Vork Essen - Haren te voorkomen wordt het landschappelijk inpassingsplan hier aangeduid als landschappelijk inrichtingsplan) opgesteld. De resultaten van het onderzoek en het landschappelijk inrichtingsplan zijn opgenomen in het “Inpassingsplan Opstelterrein Rouaanstraat”¹⁸. Het landschappelijk inrichtingsplan is als losse bijlage bij het inpassingsplan opgenomen.

Voor de resultaten van het onderzoek en het landschappelijk inrichtingsplan wordt verwezen naar het landschappelijk inrichtingsplan. In het landschappelijk inrichtingsplan is opgemerkt dat *‘ruimtelijk de aanleg van het opstelterrein een bedreiging en een kans kan zijn. Uit het landschappelijk inrichtingsplan blijkt op welke manier de aanleg van het terrein, in samenhang met een landschappelijke inpassing, een kans kan zijn om het gebied langs de spoorweg weer te ontwikkelen. De open ruimte neemt hiermee weliswaar af, maar de waarden van het gebied worden versterkt. Ook blijkt op welke manier de natuurwaarden en recreatiewaarden van het gebied kunnen worden versterkt. Voor de natuurwaarden betekent dit onder andere de aanleg van een verscheidenheid aan milieutypen en een vervanging van het voedselgebied van de poelkikker. Door de aanleg van recreatieroutes worden de recreatiewaarden versterkt.’*

Conclusie

Vanwege het inpassingsplan “Opstelterrein De Vork Essen - Haren” is er weliswaar sprake van een verandering van het landschap en de stedenbouwkundige structuur, maar er is geen sprake van een verzwakking van de waarden van het gebied.

4.9

Archeologie

Om inzicht te krijgen in de op archeologische waarden ter plaatse van de grondwerkzaamheden die nodig zijn voor de aanleg van het opstelterrein wordt een onderzoek uitgevoerd. In dit onderzoek worden de volgende stappen onderscheiden:

1. bureauonderzoek;
2. inventariserend veldonderzoek;
3. selectie en waardering.

Hiermee volgt het onderzoek de Wet op de archeologische monumentenzorg.

¹⁸ Slabbers, S. en K. Bakker (2015). Inpassingsplan Opstelterrein Rouaanstraat. Bosch Slabbers, Den Haag, 2015.

In juli 2014 is door ADC ArcheoProjecten stap 1 van het onderzoek uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn opgenomen in het rapport “Opstelterrein De Vork, gemeenten Haren en Groningen”¹⁹. Het rapport is als losse bijlage bij het inpassingsplan opgenomen.

Voor een volledig overzicht van de resultaten van het onderzoek wordt verwezen naar het rapport. Op basis van de resultaten geeft ADC ArcheoProjecten het advies om ook stap 2, een inventariserend veldonderzoek uit te voeren in delen van het plangebied.

Om het behoud van de mogelijke archeologische waarden in het plangebied te waarborgen, is in het inpassingsplan bepaald dat het inventariserend veldonderzoek moet worden uitgevoerd. Hiermee is het op grond van het Besluit omgevingsrecht mogelijk om voorschriften (zoals het behouden van archeologische waarden) aan de omgevingsvergunning te koppelen.

Conclusie

Vanwege het inpassingsplan “Opstelterrein De Vork Essen - Haren” is er geen sprake van een afname van archeologische waarden.

4.10

Bodem

Om inzicht te krijgen in mogelijk verontreinigingen in de bodem (met inbegrip van de waterbodem) is in augustus 2014 door Tauw een onderzoek uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn opgenomen in het rapport “Verkenkend (water)bodemonderzoek Spoorknoop Groningen”²⁰. Het rapport is als losse bijlage bij het inpassingsplan opgenomen.

Uit de resultaten blijkt dat er de aanleg en het gebruik van de het opstelterrein niet wordt beperkt door verontreinigingen in de (water)bodem. De mogelijkheden voor het hergebruiken van de grond loopt uiteen van “Altijd Toepasbaar” tot “Wonen” (met uitzondering van een deel van de gronden waar het de mogelijkheden voor hergebruik zijn beperkt tot “Industrie”).

De aan te voeren grond moet in overeenstemming met het Bouwstoffenbesluit worden toegepast.

Conclusie

Vanwege het inpassingsplan “Opstelterrein De Vork Essen - Haren” is er geen sprake van verontreiniging van de bodem.

¹⁹ Rooij, van, J.A.G. (2014). Opstelterrein De Vork, gemeenten Haren en Groningen. ADC ArcheoProjecten, Amersfoort, 2014.

²⁰ Lutterop, A. en R. Kramer (2014). Verkenkend (water)bodemonderzoek Spoorknoop Groningen. Tauw, Deventer, 2014.

4.11

Water

Om een goede waterhuishoudkundige situatie in en in de directe omgeving van het plangebied te waarborgen is in december 2014 door Bosch Slabbers onderzoek uitgevoerd naar de waterhuishoudkundige situatie in en in de directe omgeving van het plangebied. Op basis van onder andere de resultaten van dit onderzoek is door Bosch Slabbers een waterhuishoudkundig plan opgesteld. De resultaten van het onderzoek en het waterhuishoudkundig plan zijn opgenomen in het “Waterhuishoudkundig plan Inpassing Opstelterrein Rouaanstraat”²¹.

In het waterhuishoudkundig plan is opgemerkt dat er “watergangen worden gedempt, omgelegd en nieuw gegraven. In het plangebied wordt meer dan 1.500 m² verhard oppervlak aangebracht. De eisen voor de compensatie voor het dempen van watergangen en waterberging worden ruim behaald. Aan de wensen en eisen van het waterschap wordt voldaan op het gebied van veiligheid, wateroverlast, grondwater, inrichting en natuur en ecologie. Punt van aandacht is de afvoer van het afvalwater.”

Conclusie

Vanwege het inpassingsplan “Opstelterrein De Vork Essen - Haren” is er geen sprake van een af- of toename van de waterkwaliteit of -kwantiteit.

²¹ Slabbers, S. e.a. (2014). Waterhuishoudkundig plan Inpassing Opstelterrein Rouaanstraat. Bosch Slabbers, Den Haag, 2014.

Beoordeling van de effecten

5.1

Inleiding

De omvang van het effect (of iets een groot effect is) wordt gekoppeld aan de wettelijke voorkeursgrenswaarde of aan richtwaarde uit een richtlijn. De effecten zijn op basis van de in tabel 3 opgenomen schaal beoordeeld.

Tabel 3. Beoordelingsschaal

++	: milieueffecten zijn zeer positief
+	: milieueffecten zijn positief
0	: milieueffecten zijn nihil
-	: milieueffecten zijn negatief
--	: milieueffecten zijn zeer negatief

Een effect is als nihil beoordeeld wanneer er niet of nauwelijks sprake is van een effect. Wanneer er wel sprake is van een effect maar er hierdoor geen sprake is van een overschrijding van een grenswaarde is het effect als negatief beoordeeld. Is er ook sprake van een overschrijding van de grenswaarde dan is het effect als zeer negatief beoordeeld.

Andersom is een effect als zeer positief beoordeeld wanneer er duidelijk sprake is van een afname van de belasting of een versterking van waarden. Wanneer er wel een afname of een versterking is maar deze is niet duidelijk waar te nemen is het effect als positief beoordeeld.

5.2

Conclusie t.a.v. mogelijke belangrijke nadelige milieueffecten

In tabel 4 is de beoordeling van het milieueffect op de verschillende milieudelen vanwege het inpassingsplan "Opstelterrein De Vork Essen - Haren" opgenomen.

Tabel 4. Beoordeling van de milieueffecten van het inpassingsplan “Opstelterrein De Vork Essen - Haren”

	beoordeling
geluid	0/-
trillingen	0/-
lichthinder	0/-
externe veiligheid	0
luchtkwaliteit	0/-
natuur	0
landschappelijke en stedenbouwkundige structuur	0/+
archeologie	0
bodem	0
water	0/+

Het milieueffect op of van het milieuonderdeel geluid, trillingen, lichthinder en luchtkwaliteit zijn als nihil tot negatief beoordeeld. Er is op of van de milieuonderdelen weliswaar sprake van een toename van de belasting of hinder, maar hierdoor er is geen sprake van een overschrijding van de grenswaarden.

Deze overweging is min of meer ook van toepassing op het effect van het onderdeel externe veiligheid maar dit effect is zo klein dat het als nihil is beoordeeld. Ook het effect op het onderdeel natuur, archeologie en bodem zijn als nihil beoordeeld. Voor wat betreft de natuur kan hierbij worden opgemerkt dat er weliswaar sprake is van verstoringen door verlies aan voedselgebied voor poelkikker maar dat deze ten hoogste zeer tijdelijk is en dat er voldoende vervangende voedselgebieden worden aangelegd. Bij archeologie kunnen mogelijk bodemsporen worden verstoord. Het inpassingsplan voorziet echter in een regeling dat deze voorafgaand onderzocht dienen te worden en indien archeologische waarden aanwezig zijn, deze dienen te worden veiliggesteld. Bij het effect op de bodem is het vooral belangrijk om welke manier de af te graven en aan te brengen grond wordt verwerkt. Hierop zijn de regels van de Wet bodembescherming van toepassing waardoor verontreinigingen niet worden verwacht.

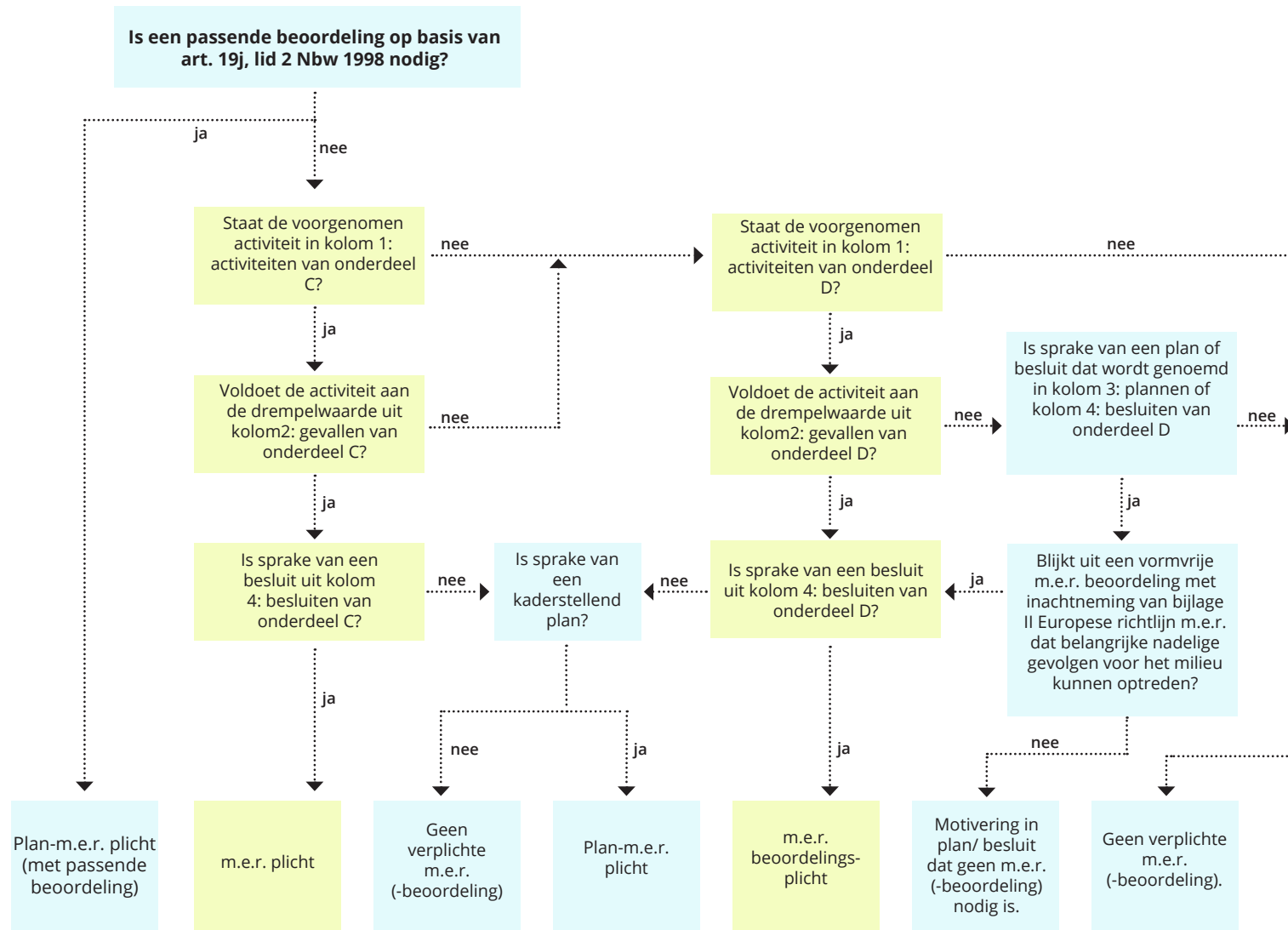
Het effect op het onderdeel landschappelijke en stedenbouwkundige structuur en water is nihil tot positief beoordeeld omdat er weliswaar sprake is van een verandering van de landschapsstructuur en de waterstructuur maar dat er door de nieuwe inrichting van het gebied ook sprake is van een versterking van de structuur. Als voorbeeld: de open ruimte van het landschap wordt door de aanleg van het opstelterrein beperkt maar door de goede landschappelijk inpassing worden de gebruiksmogelijkheden van het plangebied vergroot.

5.3

Conclusie vormvrije m.e.r.-beoordeling

Het inpassingsplan “Opstelterrein De Vork Essen - Haren” heeft geen belangrijk nadelig effect op het milieu. Het opstellen van een milieueffectrapport voor het inpassingsplan is dan ook niet nodig.

B i j l a g e - s t r o o m s c h e m a m i l i e u e f f e c t r a p p o r t a g e

Indien voor een bestemmingsplan zowel sprake is van een verplichting voor het uitvoeren van een besluit-m.e.r. als een plan-m.e.r. mag op basis van artikel 14.4b van de Wet milieubeheer in dat geval één milieueffectrapport worden gemaakt.

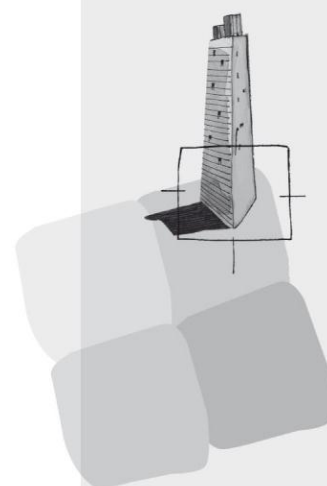
Colofon

Opdrachtgever
ProRail B.V.

Rapport
BügelHajema Adviseurs b.v.

Projectleiding
BügelHajema Adviseurs b.v.
drs. M. Mosterman

Projectnummer
102.20.50.00.01

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE Leeuwarden
T 058 215 25 15
F 058 215 91 98
E leeuwarden@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort